

LISTARE

28.01.2016

hSALAR V7.1A - Calcul salarii în 2016 și Declarația 205 pentru 2015

Reglementări

- 1.) Ordinul 3605/09.12.2015 pentru modificarea și completarea Ordinului 52/2012 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare prevăzute la titlul III din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (MO 926/15.12.2015)
- 2.) Legea 227/08.09.2015 privind Codul fiscal (MO 688/10.09.2015), descărcabilă cu modificările și completările ulterioare de pe site-ul ANAF
- 3.) Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr. 339/18.12.2015 (MO 941/19.12.2015)
- 4.) Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 nr. 340/18.12.2015 (MO 942/19.12.2015)
- 5.) HG 1017/30.12.2015 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată (MO 987/31.12.2015)
- 6.) HG 1/06.01.2016 Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (MO 22/13.01.2016)
- 7.) Ordinul 43/8/19.01.2016 pentru modificarea și completarea Normelor de aplicare a OUG 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobate prin Ordinul 60/32/2006 (MO 46/20.01.2016)
- 8.) Ordinul 52/14.01.2016 privind aprobarea calculatorului pentru determinarea deducerilor personale lunare ... (MO 52/25.01.2016)

1. Calculul salariilor în 2016

Calculul salariilor a suferit câteva modificări importante în 2016. Menționăm, că noul Cod fiscal conține unele prevederi și pentru 2017, dar prin prezentul upgrade oferim un cadru pentru calculul salariilor și altor venituri numai în 2016, Codul fiscal fiind de mai multe ori modificat chiar după publicare.

1.1. Cote de contribuții și alte elemente

Cotele contribuțiilor

Cotele aplicabile în 2016 nu s-au modificat, sunt însă modificări în baza de calcul. Mai jos redăm cotele așa cum sunt prevăzute în noul Cod fiscal, pentru o mai ușoară regăsire.

2.) Art. 138. Cotele de **contribuții de asigurări sociale** sunt următoarele:

- a) **26,3%** pentru condiții normale de muncă, din care **10,5%** pentru contribuția individuală și **15,8%** pentru contribuția datorată de angajator;
- b) **31,3%** pentru condiții deosebite de muncă, din care **10,5%** pentru contribuția individuală și **20,8%** pentru contribuția

datorată de angajator;

c) **36,3%** pentru condiții speciale de muncă ... din care **10,5%** pentru contribuția individuală și **25,8%** pentru contribuția datorată de angajator.

2.) Art. 156. Cotele de **contribuții de asigurări sociale de sănătate** sunt următoarele:

a) **5,5%** pentru contribuția individuală;

b) **5,2%** pentru contribuția datorată de angajator.

2.) Art. 186. Cotele de **contribuții de asigurări pentru șomaj** sunt următoarele:

a) **0,5%** pentru contribuția individuală;

b) **0,5%** pentru contribuția datorată de angajator.

2.) Art. 194. Cota de **contribuție pentru concedii și indemnizații** de asigurări sociale de sănătate este de **0,85%**.

2.) Art. 203. (1) Cota de **contribuție de asigurare pentru accidente de muncă și boli** profesionale este cuprinsă între **0,15% și 0,85%**, diferențiată în funcție de clasa de risc, conform legii.

2.) Art. 211. Cota de **contribuție la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale**, datorată de angajator, este de **0,25%**.

Salariul minim

5.) Începând cu data de **1 mai 2016**, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește la **1250 lei** lunar, pentru un program complet de lucru de 169,333 ore în medie pe lună în anul 2016, reprezentând 7,382 lei/oră.

⚠ În perioada ianuarie-aprilie 2016 rămâne în vigoare salariul minim de **1050 lei**, stabilit de HG 1091/2014.

Salariul mediu

4.) Art.15. Câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 este de **2681 lei**.

Ajutorul de deces

4.) Art.16. Quantumul ajutorului de deces se stabilește ..., în cazul:

a) asiguratului sau pensionarului, la **2681 lei**;

b) unui membru de familie al asiguratului sau al pensionarului, la **1341 lei**.

Cheltuieli sociale

La calculul impozitului pe profit cheltuielile sociale sunt deductibile în procent de **5%** aplicată asupra valorii cheltuielilor cu salariile personalului (față de 2% cât a fost în anii precedenți) - art.25 (3)b) din Codul fiscal.

1.2. Tipuri de venituri

În 2016, Codul fiscal definește următoarele categorii principale, pentru care plătitorul de venituri are obligații de reținere la sursă a impozitului și/sau a unor contribuții:

1. venituri din **salarii și asimilate salariilor** (Art. 76)

2. venituri din **activități independente** (Art. 67), realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente, cu 3 subcategorii:

2.1. din activități de producție, comerț, prestări de servicii, completat de Norme (6.)-pct. 6.(4)) cu:

- activități de cumpărare efectuate în scopul revânzării;
- organizarea de spectacole culturale, sportive, distractive și altele asemenea;
- activități al căror scop este facilitarea încheierii de tranzacții printr-un intermediar, cum ar fi: contract de comision, de mandat, de reprezentare, de agenție, de agent de asigurare și altele asemenea contracte încheiate în conformitate cu prevederile Codului civil precum și a altor acte normative, indiferent de perioada pentru care a fost încheiat contractul;
- vânzarea în regim de consignație a bunurilor cumpărate în scopul revânzării sau produse pentru a fi comercializate;
- activități de editare, imprimare, multiplicare, indiferent de tehnica folosită, și altele asemenea;
- transport de bunuri și de persoane;

2.2. veniturile din profesii liberale - pe baza Normelor pot fi medici, avocați, notari publici, executori judecătorești, experți tehnici și contabili, contabili autorizați, auditori financiari, consultanți fiscali, arhitecți, traducători, sportivi, precum și alte persoane fizice cu profesii reglementate în condițiile legii și a îndeplinirii a cel puțin 4 din criteriile prevăzute la art. 7 pct. 3 din Codul fiscal.

2.3. veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, cum sunt invenții, know-how, mărci înregistrate, francize și altele asemenea, recunoscute și protejate prin înscrisuri ale instituțiilor specializate, precum și a drepturilor de autor, inclusiv a drepturilor conexe dreptului de autor (6.)-pct.6.(9)).

3. venituri din cedarea folosinței bunurilor - art.83 - din care pentru **venituri din arendare**

4. venituri din investiții - art.91 - **dividende, dobânzi, titluri de valoare**

5. venituri din **premii și jocuri de noroc** - art. 108

6. venituri din **alte surse** - art.114 și 117.

Veniturile din activități independente

6.) (2) Exercițarea unei activități independente, reglementată prin art. 67 din Codul fiscal, presupune desfășurarea acesteia **cu regularitate, în mod continuu, pe cont propriu** și urmărind obținerea de venituri.

(3) O activitate desfășurată de către o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin 4 din criteriile prevăzute la art. 7 pct. 3 din Codul fiscal este o activitate independentă.

⚠ Din subcategoriile enumerate mai sus la pct.2, plătitorul de venituri are obligația de reținere la sursă numai în cazul veniturilor de la pct.2.3, din drepturi de proprietate intelectuală.

Vezi [criteriile de delimitare din Codul fiscal ...](#)

Venituri din alte surse

Veniturile din alte surse enumerate la pct.6 de mai sus, sunt exemplificate de Codul fiscal și normele de aplicare.

Ca noutate, cf. Norme (6.) pct.34 (2), în veniturile din alte surse se cuprind și **veniturile realizate de contribuabili care nu sunt înregistrați fiscal potrivit legislației în materie și care desfășoară activități de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale, din drepturi de proprietate intelectuală, precum și venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, fără a avea caracter de continuitate** și pentru care nu sunt aplicabile prevederile

cap. II „Venituri din activități independente” și cap. VII „Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură” din titlul IV al Codului fiscal. *Vezi prevederile în detaliu ...*

⚠ Noul Cod fiscal nu mai are prevederi exprese privind contractele civile, de agent, de mandate, pentru venituri din expertize etc. Aceste categorii nu mai sunt enumerate la activități independente cu impozit cu reținere la sursă, cum a fost cazul art.52 din Legea 571/2003.

În concluzie:

- dacă o persoană nu este înregistrată fiscal și prestează activități **fără caracter de continuitate**, veniturile sale se consideră **din alte surse**, plătitorul de venit fiind obligat să rețină impozit final de 16%.
- dacă o persoană se înregistrează la organele fiscale ca PFA, întreprindere individuală etc. și realizează venituri de natura celor de mai sus, chiar și **repetitiv din activități independente**, plătitorul de venituri nu are obligații de reținere la sursă, impozitul va fi plătit și declarat de către persoanele în cauză.

⚠ Nu există prevederi exprese nici privind contribuțiile plătite de consilierii locali.

⚠ La pct. 34 (1) i) din Norme apar din nou și veniturile obținute de persoanele fizice sub forma bacșișului.

1.3. Impozitarea

a) Venituri din salarii și asimilate

Deducerile personale

Cf. Ordinului 52/2016 (8.):

- pentru venituri brute < 1500 lei:

Nr. pers. în întreținere	Deducere
0	300
1	400
2	500
3	600
4 sau mai multe	800

- pentru venituri brute între 1500-3000 lei - se utilizează - în funcție de nr. întreținuți - formula:

$$\text{Deducerea} = \text{Deducerile de mai sus} \times (1 - ((V_{\text{brut}} - 1.500 \text{ lei}) / 1.500 \text{ lei}))$$

- pentru venituri brute > 3000 lei nu se acordă.

O persoană se poate considera întreținută dacă veniturile sale impozabile și neimpozabile nu depășesc **300 lei** lunar, cu excepția veniturilor din:

- burse
- premii din competiții pentru sportivi, elevi sau studenți
- pensii de urmaș
- prestații sociale pentru persoane cu handicap.

⚠ Art. 77 (4) ... Pentru copiii minori ai contribuabililor, suma reprezentând deducerea personală se atribuie **fiecărui**

contribuabil în întreținerea căruia/căroră se află aceștia.

6.) 13. (6) ... În situația în care într-o familie sunt mai mulți copii aflați în întreținere, **cu excepția copiilor minori**, aceștia vor fi preluați în întreținerea unuia dintre părinți conform înțelegerii dintre părți. În aceste situații contribuabilii vor prezenta plătitorului de venit fie o declarație pe propria răspundere din partea soțului/soției, fie o adeverință emisă de plătitorul de venit din salarii al acestuia/acesteia, după caz, din care să rezulte numărul și identitatea copiilor care sunt preluați în întreținere de fiecare soț/soție.

Calcul impozit

La funcția de bază se poate deduce și asigurarea voluntară de sănătate, deci impozitul se determină astfel:

```

VENIT BRUT DIN SALARII
(-) Contribuțiile obligatorii (CAS, CASS, șomaj)
(=) VENIT NET DIN SALARII
(-) Deducerea personală acordată
(-) Cotizația sindicală plătită
(-) Contribuții la fonduri de pensii facultative (max.400 euro/an)
(-) Prime de asigurare voluntară de sănătate (max.400 euro/an)
(=) BAZA DE CALCUL * 16%
= IMPOZIT

```

Conform noului Cod fiscal (2.) se supun impozitului și:

- sumele reprezentând participarea salariaților la profit - art.76 (2) e)
 NOU, în 2015 s-au datorat numai contribuții
- indemnizațiile primite pe perioada deplasării în țară și străinătate de către administratorii cu contract de administrare, directorii cu contract de mandat, managerii cu contract de management, pentru sumele care depășesc de 2,5 ori nivelul legal pentru instituții sau drepturile personalului trimis în străinătate - art.76 (2) m)
 NOU: până acum nu era prevăzut, că se pot plăti asemenea sume
Observație - cf. art. 80 (6), impozitul se calculează în luna în care se aprobă decontul și suma se cumulează cu celelalte drepturi salariale pentru calculul impozitului.

Sunt venituri neimpozabile, cf. art. 76 (4) și:

- **Cadourile, inclusiv tichetele cadou**, oferite de angajatori **salariaților**, cât și cele oferite în beneficiul copiilor minori ai acestora, cu ocazia Paștelui, zilei de 1 iunie, Crăciunului și a sărbătorilor similare ale altor culte religioase, precum și cadourile, inclusiv tichetele cadou, oferite salariaților cu ocazia zilei de 8 martie sunt neimpozabile, în măsura în care valoarea acestora pentru fiecare persoană în parte, cu fiecare ocazie din cele de mai sus, nu depășește **150 lei**
 NOU: se pot acorda asemenea cadouri și salariaților, iar în limita respectivă sunt neimpozabile și tichetele cadou. Cf. Norme: 12. (11) ... limita de 150 lei se aplică separat pentru cadourile, inclusiv tichetele cadou, acordate pentru fiecare ocazie din cele prevăzute, pentru fiecare angajat și pentru fiecare copil minor al angajatului, chiar și în cazul în care părinții lucrează la același angajator. Partea care depășește limita de 150 lei reprezintă venit impozabil din salarii.
- hrana acordată de angajatori angajaților, în cazul în care potrivit legislației în materie este interzisă introducerea alimentelor în incinta unității
- avantajele sub forma utilizării în scop personal a vehiculelor pentru care cheltuielile sunt deductibile în cota de 50%

Sunt scutite de impozit, în baza art. 60:

- persoanele cu handicap grav sau accentuat, pentru veniturile din: activități independente, salarii și asimilate

salariilor, pensii, activități agricole, silvicultură și piscicultură

- persoanele care desfășoară activități de creare de programe pentru calculator, pentru veniturile din: salarii și asimilate salariilor.

b) Alte venituri

Venituri din drepturi de proprietate intelectuală

2.) Art.70. (1) Venitul net din drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv din crearea unor lucrări de artă monumentală, se stabilește prin scăderea din venitul brut a cheltuielilor determinate prin aplicarea cotei de **40%** asupra venitului brut [obs. - cota a fost 20%, respectiv 25% la artă monumentală].

Plătitorii de venituri pot să rețină impozitul în 2 variante, în funcție de opțiunea exprimată în contract a beneficiarului de venit:

- impozit anticipat = Venitul brut * 10%
- impozit final = (Venitul brut - cota forfetară de 40% - contribuții sociale) * 16%

Venituri din alte surse

2.) Art. 115. - (1) Impozitul pe venit se calculează prin reținere la sursă la momentul acordării veniturilor de către plătitorii de venituri, prin aplicarea cotei de 16% asupra venitului brut ...

(2) Impozitul calculat și reținut reprezintă impozit final.

Venituri din asociere

În cazul asocierii dintre o persoană fizică și o persoană juridică (plătitoare de impozit pe profit sau impozit pe venitul microîntreprinderii), care nu formează o persoană juridică, plătitorul de venituri are obligația de reținere la sursă a impozitului. [Vezi detalii ...](#)

Venituri din arendă

2.) Art. 84. (7) **Venitul net din arendă** se stabilește la fiecare plată prin deducerea din venitul brut a **cheltuielilor determinate prin aplicarea cotei de 40%** asupra venitului brut.

(8) Impozitul pe veniturile din arendă se calculează prin reținere la sursă de către plătitorii de venit la momentul plății venitului, prin aplicarea cotei de **16%** asupra venitului net, impozitul fiind **final**.

(9) Impozitul astfel calculat și reținut pentru veniturile din arendă se plătește la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut.

Venituri din dividende

Cf. art. 97 (7), veniturile din dividende distribuite în 2016 se impun cu cota de **5%**.

1.4. Contribuțiile datorate

Contribuțiile datorate, excepțiile etc. sunt prevăzute pe larg la Titlul V din Codul fiscal. Am sintetizat prevederile sub formă de tabele. Vom evidenția doar câteva aspecte importante la fiecare contribuție.

a) Contribuții pentru venituri din salarii și asimilate

Din baza de calcul a **tuturor** contribuțiilor se exclud o serie de **Excepții generale...**

Contribuțiile datorate pentru diverse categorii de venituri s-au modificat în câteva cazuri.

Vezi **Centralizator contribuții pentru venituri din salarii și asimilate.**

La fiecare tip de venit este indicat și articolul din Codul fiscal care reglementează în mod expres acea contribuție (în cazul în care se regăsește un asemenea articol).

CAS

- **Plafon maxim BC** nemodificat: $5 * \text{SAL-MEDIU}$ la contribuția individuală, ponderat cu diverse condiții de muncă la contribuția angajator.
- **BC CAS la indemnizații asigurări de sănătate** nemodificat: 35% din SAL-MEDIU
- **Venituri exceptate:**
 - prestațiile suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat
 - veniturile din salarii și asimilate salariilor realizate de persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, precum și de către persoanele care au calitatea de pensionari ai acestor sisteme, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii.
 - sumele plătite pentru administratori SC, companii naționale, membrii AGA, CA, cenzori, auditori, membrii consiliilor, comisii etc. intră în baza lunară de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale, indiferent dacă persoanele respective sunt din cadrul aceleiași societăți ori din afara ei, indiferent dacă sunt pensionari sau angajați cu contract individual de muncă - cf. art. 139 (4) din 2.)

Șomaj - Venituri exceptate:

- prestațiile suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat;
- veniturile obținute de pensionari;
- veniturile realizate de persoanele care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor și nu se mai regăsesc în raporturi juridice cu persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori, dar încasează venituri ca urmare a faptului că au avut încheiate raporturi juridice și respectivele venituri se acordă, potrivit legii, ulterior sau la data încetării raporturilor juridice (nu sunt exceptate diferențele de venituri stabilite în urma unor hotărâri judecătorești)
- compensațiile acordate, în condițiile legii ori ale contractelor colective sau individuale de muncă, persoanelor cărora le încetează raporturile de muncă
- veniturile aferente perioadei în care raporturile de muncă sau de serviciu ale persoanelor care au încheiat astfel de raporturi sunt suspendate, altele decât cele aferente perioadei de incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite ori de accidente în afara muncii și perioadei de incapacitate temporară de muncă în cazul accidentului de muncă sau al bolii profesionale, în care plata indemnizației se suportă de unitate;

CCI - Plafon maxim BC nemodificat: $12 * \text{SAL-MINIM}$

FGS - instituțiile publice rămân scutite în continuare

Contribuții pentru indemnizații

Se datorează aceleași contribuții, ca și în 2015, dar pe baza altor articole din Codul fiscal.

Vezi Centralizator contribuții pentru indemnizații.

b) Contribuții pentru alte venituri

O situație sintetică se regăsește în Centralizator alte venituri.

CAS

- BC CAS **drepturi de proprietate intelectuală** = $(\text{Venit brut} - 40\% * \text{Venit brut}) < 5 * \text{SAL-MEDIU}$
- **Nu datorează CAS pentru venituri din activități independente:**
 - persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii,
 - persoanele care au calitatea de pensionari.

CASS

Cf. Art. 174 d), plătitorii de venituri au obligația de a reține CASS pentru persoanele fizice care realizează venituri impozitate în regim de reținere la sursă, cu următoarele baze de calcul:

- BC CASS **drepturi de proprietate intelectuală** = $\text{Venit brut} - 40\% * \text{Venit brut}$
- BC CASS **asociere cu o persoană juridică potrivit titlului II sau III** = Venit brut
- BC CASS **arendarea bunurilor agricole** BC = $(\text{Venit brut} - 40\% * \text{Venit brut}) < 5 * \text{SAL-MEDIU}$

Cf. Art.171 (4), în anul 2016, persoanele care realizează **venituri din drepturi de proprietate intelectuală nu datorează CASS** pentru aceste venituri, dacă realizează și:

- venituri din salarii sau asimilate salariilor
- venituri din pensii
- venituri din activități independente
- venituri din asocierea cu o persoană juridică, contribuabil potrivit titlului II sau III, pentru care sunt aplicabile prevederile art. 125 alin. (7) - (9);
- venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură,
- indemnizații de șomaj;
- indemnizații pentru creșterea copilului;
- ajutor social
- indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă drept urmare a unui accident de muncă sau unei boli profesionale, cu excepția veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală.

⚠ Menționăm, că pentru **veniturile din alte surse** plătitorul de venituri nu reține CASS, deoarece:

2.) Art. 177. - (1) Pentru persoanele fizice care realizează venituri din alte surse, baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate reprezintă totalul veniturilor brute prevăzute la art. 114, 116 și art. 117, realizate în cursul anului fiscal precedent, raportat la cele 12 luni ale anului. ...

(3) În anul 2016, persoanele care realizează venituri din alte surse nu datorează contribuție de asigurări sociale de sănătate pentru aceste venituri, dacă realizează venituri de natura celor menționate la art. 155 alin. (1) lit. a)-d), g), i)-l), cu excepția veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală.

Art. 178. - (1) Pentru anul 2016, în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din investiții și/sau din alte surse,

contribuția de asigurări sociale de sănătate se stabilește de organul fiscal competent, prin decizie de impunere anuală, pe baza informațiilor din declarația privind venitul realizat sau din declarația privind calcularea și reținerea impozitului pentru fiecare beneficiar de venit, precum și pe baza informațiilor din evidența fiscală, după caz.

1.5. Regimul unor drepturi

a) Tichete

Deoarece legislația privind aceste drepturi a suferit câteva modificări, redăm mai jos obligațiile angajatorilor definite de Codul fiscal în această privință:

a1) tichete de masă

- valoarea la actuală: **9,41 lei** - Ordin 2184/2015
- se impozitează în luna în care se primesc - art. 76 (2) h)
- nu se datorează contribuții - art. 142 r)

a2) tichete cadou

- cadourile, inclusiv tichetele cadou, oferite de angajatori salariaților, cât și cele oferite în beneficiul copiilor minori ai acestora, cu ocazia Paștelui, zilei de 1 iunie, Crăciunului și a sărbătorilor similare ale altor culte religioase, precum și cadourile, inclusiv tichetele cadou, oferite salariaților cu ocazia zilei de 8 martie sunt neimpozabile, în măsura în care valoarea acestora pentru fiecare persoană în parte, cu fiecare ocazie din cele de mai sus, nu depășește **150 lei** - art. 76 (4) a)
- contribuții - până la limita de mai sus nu se datorează contribuții - art. 142 b)

a3) tichete de creșă

- valoarea actuală: max. **440 lei** - Ordin 2185/15
- se impozitează - art. 76 (2) h)
- nu se datorează contribuții - art. 142 r)

a4) vouchere de vacanță

- valoarea maximă: **6 salarii minime/an** - OUG 8/2009
- se impozitează - art. 76 (2) h)
- nu se datorează contribuții - art. 142 r)

Desigur, pentru partea care depășește aceste valori maxime, se datorează și contribuții.

b) Drepturile de delegare

Impozit

2.) Art.76 ... (2) Regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și următoarelor tipuri de venituri, considerate asimilate salariilor: ...

k) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de **salariați**, potrivit legii, pe perioada delegării/detașării, după caz, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

- (i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice;
- (ii) străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;

l) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de **salariații care au stabilite raporturi de muncă cu angajatori nerezidenți**, pe perioada delegării/detașării, după caz, în România, în interesul serviciului, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a angajatorului nerezident de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

m) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare primite pe perioada deplasării, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul desfășurării activității, astfel cum este prevăzut în raportul juridic, de către **administratorii** stabiliți potrivit actului constitutiv, contractului de administrare/mandat, de către directorii care își desfășoară activitatea în baza **contractului de mandate** potrivit legii, de către **membrii directoratului de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere**, potrivit legii, precum și de către manageri, în baza **contractului de management** prevăzut de lege, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

- (i) în țară, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice;
- (ii) în străinătate, 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar;

n) indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite pe perioada deplasării în România, în interesul desfășurării activității, de către **administratori sau directori, care au raporturi juridice stabilite cu entități nerezidente**, astfel cum este prevăzut în raporturile juridice respective, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit la nivelul legal pentru diurna acordată personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, prin hotărâre a Guvernului, corespunzător țării de rezidență a entității nerezidente de care ar beneficia personalul din instituțiile publice din România dacă s-ar deplasa în țara respectivă;

⚠ Angajatorii - în afara celor de la instituții publice-, pot să acorde de exemplu o diurnă de $2,5 * 17 = 42,5$ lei. Suma care depășește limita, se impozitează odată cu plata salariilor.

Vezi și nivelul actual al drepturilor pentru delegările în străinătate și limita deductibilă.

Sumele prevăzute la lit. m) și n) reprezintă noutăți față de Legea 571/2003.

Contribuții

Pentru drepturile de mai sus, pentru partea care depășește limita neimpozabilă, de regulă se datorează și contribuții. Sunt câteva excepții la accidente și FGS.

Vezi în Centralizator contribuții pentru venituri din salarii și asimilate.

1.6. Concediile medicale

Ordinul 43/8/16 (7.) aduce o serie de modificări normelor de acordare a concediilor medicale, dintre care amintim:

- acordarea concediilor medicale de către medici - se permite pe durată de 30 sau 31 de zile în funcție de luna calendaristică, până acum peste tot au fost prevăzute numai 30 de zile

- casa de asigurări va vira sumele reprezentând indemnizații în termen de 60 zile (au fost 30 de zile)
- se abrogă toate prevederile privind controlul locului în care se va afla bolnavul pe perioada concediului medical, declarația pacientului acordată la medic etc.

Adeverință nouă

7.) Plătitorii de indemnizații de asigurări sociale de sănătate au obligația să elibereze asiguratului adeverințe din care să rezulte numărul de zile de concediu medical pentru incapacitate temporară de muncă avute în ultimele 12 luni, în vederea acordării certificatelor de concediu medical, conform modelului prevăzut în anexa nr. 19.

2. Noutăți în hSALAR V7.1A

⚠ În data de 27.01.16 a fost postată pe site-ul ANAF noua versiune a Declarației 112, care păstrează în continuare obligațiile de plată defalcate pe vechile categorii (ex. convenții civile, expertize), fără să țină seama de cele prezentate mai sus ca noi prevederi legislative. De aceea, în continuare prezentăm modul în care se introduc diverse categorii de personal astfel, încât să fie validate de declarație.

2.1. Noutăți în calculul salariilor

Perioade

Prin upgrade s-au introdus perioadele din 2016 cu sărbătorile legale aferente.

Constante și funcții

Fișierul a fost actualizat cu valorile valabile pentru anul 2016. Verificați valorile introduse!

⚠ ACC-ANGTOR - de verificat după codul CAEN principal în Anexa cu validări (Anexa 8) de la D112. Trebuie actualizată constanta dacă s-au publicat noi cote pentru 2016!

⚠ IVG-IMP-ASM - dacă există o asociere a microîntreprinderii cu o persoană fizică care nu generează o persoană juridică, pentru partea de venit a persoanei fizice se calculează impozit. În lipsa unor precizări exprese putem doar presupune că se aplică cota aplicată și de microîntreprinderea în cauză, deci modificați în 1% sau 2% în funcție de cota aplicabilă.

Categorii de personal

Categoriile de personal au fost actualizate astfel, încât să fie validate de D112, care nu ține seama întru totul de modificările introduse de noul Cod fiscal. Putem doar presupune, că nu s-au luat în considerare modificările din cauza faptului, că Normele au apărut numai pe 13 ianuarie.

⚠ În cazul celor la care s-a rulat deja upgradeul hSALAR V7.1A până la 28.01.16, recomandăm și rularea updateului din această dată, pentru a actualiza categoriile de personal conform D112. Este important pentru angajatorii la care există colaboratori (convenții civile etc.)

Cu ocazia upgradeului se va afișa un fișier log cu persoanele introduse în Personal, care nu au înscrisă o categorie actuală.

Sarcini în fișierul Personal pentru utilizatorul hSALAR:

- la colaboratorii din Personal cu care nu mai aveți relații, înscriteți data plecării, de ex. 31.12.2015. Se pot introduce

din nou dacă reapar.

- unde este cazul, în Date generale, câmpul Categoria de personal modificați categoria într-una existentă.
- după calculul salariilor, verificați impozitul și contribuțiile calculate cu ajutorul documentației și a Calculatorului de salarii.
- desigur, în timp, utilizatorul a avut posibilitatea să definească categorii proprii pentru acordarea unor drepturi specifice. Și aceste categorii trebuie reverificate, pe baza centralizatoarelor livrate pentru diverse categorii de venituri.
- actualizați validatorul pentru D112 dacă aveți categorii de personale mai deosebite și încercați să validați datele lor provizoriu, chiar înainte de plata drepturilor.

Observații privind categoriile de personal:

Cod vechi	Denumire veche	Cod recomandat	Denumire nouă	Explicații
ASI-CEN2	Cenzor (utilizati daca are si contract)	ASI-CEN	Cenzor	Nu contează, dacă are și contract muncă la terți
ASI-MAN	Director cu contract de mandat	ASI-MAN	Director cu contract de mandat	Nu mai calculăm FGS
ASI-UNI	Asociat unic	ASI-UNI,ASI-DEP sau SAL	Asociat unic/Dependent/Salariat	LG 31/90 art.196/1 - permite să fie salariat. În CF nu mai apare ca scutit de contribuția șomaj.
COL-CON	Consilier local	COL-CON	Consilier local	Categoria nu mai apare distinct în CF. În D112 apare în continuare distinct și datorează numai CASS (IA)
COL-CIV-... sau COL-EXP-...	Convenție civilă, Expertize	COL-CIV-... sau COL-EXP-...	Convenție civilă, expertize	Se rețin aceleași contribuții ca și în 2015, nu se mai disting pensionarii în funcție de mărimea pensiei.
COL-DRA-...	Proprietate intelectuală ...	COL-DRA-...	Proprietate intelectuală...	Poate fi cu impozit anticipat de 10%. Contractul poate fi modificat opțional pe impozit final de 16%. Contribuțiile diferă dacă nu are alte venituri, este salariat sau pensionar etc. Se recodifică pe baza declarației persoanei.

Desigur, dacă interpretați altfel categoriile, ele pot fi modificate/completate după necesități.

⚠ La convenții civile, expertize nu deducem contribuțiile din baza de calcul a impozitului, neexistând prevederi exprese în acest sens. Dacă considerați că trebuie deduse, solicitați modificarea formulei de calcul. Anul trecut s-au scăzut la cei cu impozit anticipat.

ASG-ASO este un cod pentru asociatul care nu este salariat și societatea îi administrează contribuțiile pe care acesta le datorează pe baza contractelor încheiate cu casele de asigurări. Introduceți contribuțiile pe care le virati efectiv. Persoana nu apare în declarații și trebuie să deconteze sumele pe care le datorează societății.

❗ Dacă au fost definite categorii specifice la utilizator, acestea trebuie revizuite.

Deduceri personale

S-au actualizat pentru 2016 următoarele formulare:

- **Formular declarație salariat** - solicitați neapărat de la salariați, informați-i că au dreptul la deducere ambii părinți cu copii minori, iar ceilalți întreținuți pot avea un venit de până la 300 lei (instrucțiunile de pe verso au fost actualizate).
- **Formular adev. celălalt părinte** - se solicită numai de la părinți cu copii majori în întreținere
- **Formular declarație întreținut** - conținut modificat față de anii precedenți.

Datele salariatului se preiau din Personal, în afara datelor de contact (adresă, tel. etc.), deoarece declarația servește și la actualizarea acestor date dacă s-a uitat comunicarea lor.

Personal

S-a actualizat pentru 2016 formularul:

- **Decl. venituri colaboratori** - solicitați de la cei cu venituri din drepturi de proprietate intelectuală, s-au schimbat criteriile de venituri în funcție de care se datorează contribuțiile.

Stat de salarii

- Formulele de calcul au fost adaptate la noile prevederi
- **Indemnizație concediu de odihnă** - se propune un nou mod de introducere:
 - în câmpul **Indemnizație con.od.**, nemodificabil, este calculată indemnizația de concediu minimă cuvenită cf. art. 150 din Codul muncii (nu poate fi mai mică decât media zilnică a drepturilor salariale din ultimele 3 luni anterioare celei în care este efectuat concediul, multiplicată cu numărul de zile de concediu).
 - în câmpul **Diferență con.od.** utilizatorul poate să introducă ajustări ale sumei de mai sus, cu + sau -.Ca urmare, indemnizația se va recalcula atât cu Calcul, cât și cu Recalcul, dacă se modifică nr. zile de CO.
- În legătură cu indemnizațiile de delegare și tichetele reamintim modul de înscriere în diverse câmpuri:
 - **Val.tichete de masă** - se preiau automat din meniul Tichete de masă sau se înscriu manual. Se va calcula impozit,
 - **Val.alte tichete** - suma introdusă se include în baza de calcul impozit,
 - **Ind.delegație>limită** - suma introdusă se include în baza de calcul impozit.

Tichetele cadou care se încadrează în limita de 150 lei, pentru ocaziile și persoanele prevăzute de Codul fiscal nu se introduc în Statul de plată, ele se distribuie pe baza unei liste nominale.

Declarații

La această dată este publicat modelul D112 valabil pentru anul 2016 pe site-ul ANAF.

Nu este publicată însă Declarația 100, deci nu putem aprecia impozitele care vor fi declarate în aceasta.

Centralizator obligații

Este adaptat pentru 2016.

Fișe de certificate medicale

A fost introdusă o listă nouă, **Adeverință CM - anexa 19**, formular obligatoriu introdus de Ordinul 43/8/16 (7.). Ea se eliberează pentru salariat, care o prezintă medicului care eliberează certificatul medical.

La listare, se introduce marca salariatului în câmpul care apare, iar apoi ultima zi a perioadei pentru care este solicitată lista.

Adeverință CM - detaliată conține o serie de informații suplimentare.

Formulare

La formularele existente care se emit către terți (adeverințe etc.), pe baza pct.3 din Normele de întocmire a formularelor financiar-contabile (Ordin 2634/2015) se adaugă prin upgrade și informația **capital social** (se preia din hUTIL/Societatea/Date societate/Cap_social - actualizați dacă este cazul). Tipurile de documente care au fost eventual modificate de utilizator nu se suprascriu prin upgrade, aici însă se poate introduce formula ulterior.

Documentație

Documentația de bază a fost rescrisă cu prevederile legale, modul de operare valabile la 31.12.2015. S-au inclus și toate upgradeurile precedente.

2.2. Noutăți tehnice

Notițe

În noul meniu din Perioade/Notițe se pot introduce de către utilizator sau distribuitor o serie de informații utile, de reținut, corecții de făcut, evidența unor rețineri etc. Notițele se pot accesa de oriunde din program cu tasta **C t r l F1**.

Tipul - se pot defini mai multe, la livrare sunt date câteva tipuri predefinite, cum ar fi:

- ! - Atenție/scadență/de făcut - de ex. dacă se introduce marca unui salariat, se poate nota, ce sume trebuie reținute lunar ca rate, pe perioade
- !H - Observații pentru HAMOR Soft - utilizatorul poate să lase observații pentru distribuitor
- DOC - Documentație - distribuitorul poate să descrie implementările particulare efectuate pentru utilizator
- LUC - Lucrare - distribuitorul poate să țină evidența lucrărilor efectuate
- NOT - Notiță - descrierea unor situații particulare rezolvate etc.
- UPG - Upgrade - se generează prin procedura de upgrade un fișier log cu diverse evenimente/atenționări, acesta se va insera aici. Upgradeul mai poate insera și atenționări, de exemplu că salariul minim se modifică de la 1 mai.

Cu filtrarea mărcii, se pot studia însemnările referitoare la o anumită persoană.

Operațiunile posibile pentru o poziție se pot apela cu **F10**:

- Vizualizare cu editor extern
- Modificare cu editor extern
- Accesare anexe - se deschide un catalog în care se pot atașa diverse fișiere la notița respectivă. De exemplu, lista ratelor unui credit care trebuie reținute și virate lunar.

„Calculatorul de buzunar”

- funcție nouă - pe ultimul rând apare noul buton *R-Citire de pe ecran*. Dacă se face click pe acest buton (sau pe tasta R) și apoi pe orice cifră de pe ecran (poate fi chiar și un cod numeric), cifra va fi introdusă în calculator.

 Funcționează numai dacă mouse-ul este activat.

- conținutul acumulatorului (primul rând !) din „calculatorul de buzunar” poate fi preluat în coloana numerică din fereastra de fișier cu tasta sau butonul Enter,
- la câmpuri numerice apare la tasta F1
- butoanele de tastă interpretează fiecare click, astfel reacționează mult mai bine la mouse (inclusiv în Linux, pe ecrane touch),

Calendar

- calendarul apelat din fereastra de fișier ca ajutor (tasta sau butonul F1) de pe o coloană cu dată calendaristică, se afișează cu butoanele noi An, Lună, Zi - care preiau data selectată în filtrul din coloană, conform butonului ales,
- butoanele de tastă interpretează fiecare click, astfel reacționează mult mai bine la mouse (inclusiv în Linux, pe ecrane touch),

Butoane

- sensibilitatea butoanelor din ultima linie de program este extinsă (cu o linie în sus), butoanele reacționează mult mai bine, valabil și pentru mișcările de mouse (numai în Windows),
- sensibilitatea butoanelor din ferestrele de opțiuni este extinsă cu o linie în sus și în jos,
- numele butonului ShF1 devine Help,

Ferestre

- ferestrele de fișier din ferestrele de ajutor pot fi mutate cu mouse-ul,
- aspect general ecrane: s-a renunțat la liniile duble și umbră,
- fereastra touch: dacă există cereri în acest sens, pot fi create module prin care să se implementeze înregistrări, evidența prezenței etc. pe ecran tactil
- la interogare, răspunsul selectat iese mai bine în evidență (ex. Salvati ? <D> N)
- nr. apariții - dacă se apasă Shift F4 într-o coloană care conține caractere, se însumează pozițiile identice din coloana respectivă. De exemplu, dacă dorim să aflăm, câte deduceri se acordă din fiecare tip, în col. T se introduce spațiu, iar în col. Tip ded. se apasă Shift F4. Obținem de exemplu:

Tip ded.	Nr.aparitii
-----	-----
Alta	2
Copil	6
Proprie	17
Sot/Sotie	3
-----	-----
	28

Pagină web

- lansare pagină web pentru firme (ca în hMARFA, vizualizare în Firme, în ferestrele de ajutor)

Opțiunea Listă de evenimente

Este posibilă și jurnalizarea evenimentelor de vizualizare, listare. Pentru activarea opțiunii, în Parametrii se introduce secțiunea:

```
[JURNAL_OPERATII]
// jurnalizare operatii de vizualizare si listare in Liste de evenimente
// numai cu optiunea l-Lista de evenimente
// JRN_VIEWPRINT := "NU" implicit
```

```
// JRN_VIEWPRINT := "DA"  
JRN_VIEWPRINT := "NU"
```

3. Declarația 205 pe anul 2015

Ordinul 3605/15 (1.), precum și noul Cod fiscal mențin în continuare obligativitatea depunerii anuale a Declarației informative privind impozitul reținut la sursă și câștigurile/pierderile realizate pe beneficiari de venit.

Declarația se completează inclusiv pentru veniturile din salarii.

Termen: ultima zi a lunii februarie.

Vezi teoria și modul de completare în *Partea I cap.10.3 și Partea II cap.3.4., actualizate.*